

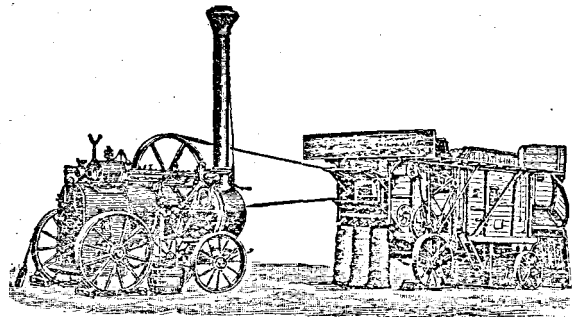
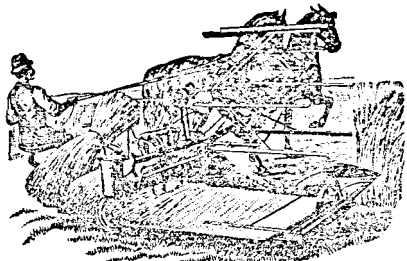
ERDÉLYI GAZDA

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-gépek, ekék stb.

Fehér Miklós, Budapest, tejfőlőző gépek.

Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.

„Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.

„Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.

Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.

Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.

Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.

Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.

Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.

Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga ujdonság.

Lacza és Fekete, Ujkigyós, új szab. cséplő-dobrendszer.

Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.

Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.

Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.

Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.

Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.

Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharágyuk.

Farkas és Faragó, Bpest, viharágyuk.

Emmerling Adolf, Bpest, viharágyuk.

Király Lajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.

Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.

Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.

Zalathnai kénkovandó ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.

„Hungária“ műtrágyagyár. r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgalic stb.

Kramer J., Egeres, gypsz-trágya.

Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázató készülékek.

Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.

Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, diszfák.

Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradékok.

Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árúk.

Hofer és Beller, Budapest, gépszijak.

Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.

Sukorói Kőbánya, K.-Nyék., malomkövek.

Ulrich B. J., Budapest, tőzeg árnyékszékek.

Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.

Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárúk, vályuk, lemezek stb.

Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyszer-rheuma-fluidok stb.

Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatosági különlegességek.

M. kir. Orsz. fegyint., Szamosujvár, lópokróczok, gazd. kefék stb.

Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.

Klaszovitt György, Kolozsvár, hámok, bőrdös árúk.

Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.

Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.

Moldován Miklós, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)

Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.

Auróra Műintézet, Pécs, műiparú cikkek.

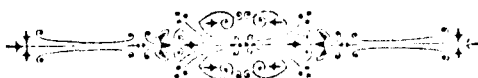
Bécsy József, kocsigyártó, M.-Vásárhely, kocsik.

Összesen: 51 kiállító.

A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak locomobil-cséplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a parisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitünté-
tést, a **GRAND PRIX**-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzeséplő készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM”

(616.)

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokkrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű *gőzcséplőkészle-
teit*, Sack-rendszerű, *acélöntésű ekefővel ellátott ekeit* és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

ERDELYRÉSZI KÉPVISELŐ: **WESSEL LEO KOLOZSVÁR.**

BÓNI GYÁRTELEP

és mezőgazdasági részvénytársaság

ezelőtt Mandel Eduárd és társai

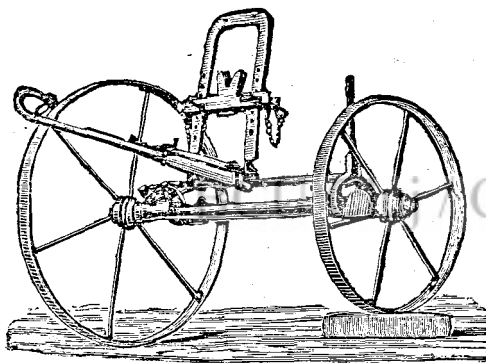
Nyirbátorban

ajánlja előnyösen ismert, szabadalmazott

kéttengelyű „Bóni” eke taligáit.

Megrendelhetők: Nyirbátorban fenti cégnél, Budapesten KANN és HELLER cégnél,
valamint a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.”

Más rendszerű eke taligák
jutányos áron átalakíthatók.

Más rendszerű eke taligák
jutányos áron átalakíthatók.

Gróf Zselenski Róbert salánki utadalma.

A salánki uradalom nyir-vasvári gazdasága
részére Önök által szállított 14 db szab. állit-
ható „Bóni” eke taliga rendkívüli egyszerűsége,
tartós szerkezete és pillanat alatt eszközölhető
állíthatósága folytán kitűnően bevált.

Szíveskedjenek encsencsi gazdaságunk ré-
szére is további 18 db állítható
„Bóni” taligát kiszolgáltatni.
Encsencs, 1900. febr. 8.
Kiváló tisztelettel Nagy József
urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.

Miután szab. kéttengelyű „Bóni” eke taligá-
gajuk célszerű szerkezetéről és tartósságáról
hosszabb használat után meggyőződtem, kérem
az uradalmi gazdaságok által a napokban be-
küldendő 50 db. Back-féle eke taligát a legro-
videbb idő alatt szab. „Bóni” eke-
taligává átalakíttatni.

Nyirbátor, 1900. jan. 24-én.

Tisztelettel

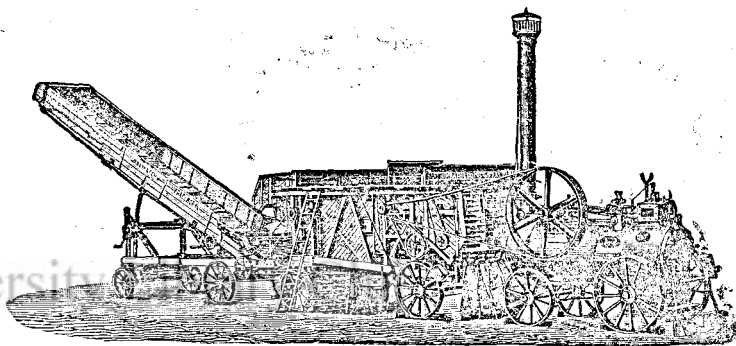
(648.)

Mikolay Lajos,
urad. tiszttartó.

UMRATH és TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60.

Ajánlanak minden versenyen felül álló
gőzcséplőgépeket és gőzmozgonyokat

kazalozókkal, kévekötőkkel, vagy szabadal-
mazott szalmasajtókkal kombinálva.

Gőzmozgonyok mozdonycsöves vagy **kihuzható
csöves kazánokkal** ipari czélokra 100 lóerőig.

(514. III.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

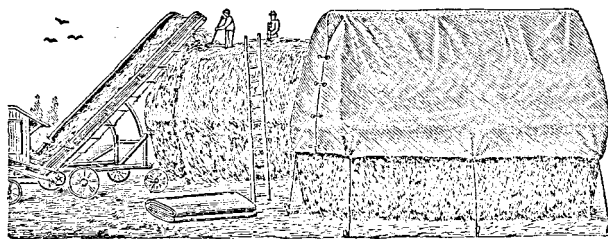
Az üzlet eredményében biztosított tagok a dijaranyban részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők köz-
vetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban kész-
séggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan

minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vizmentes szövetgyár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vizmentes Ponyvák (634.)

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 K. 70 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatka- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék ha-
tározottan Elsinger gyártmányt kérni.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Erdély és a vízi utak. <i>Krisztinkovich Ede.</i>	309
Erdélyrészi birtokrendezések.	311
Ekebemutató Maros-Torda vármegyében. — <i>Éber Ernő.</i>	812
Baromfiaknak kukacokkal való táplálása. <i>Krenedits Ödön.</i>	312
A szőlő peronosporája.	313
Kisebb szakközlemények. P. L. né.	313
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. <i>P.</i>	314
Vegyes közlemények	314
Üzlet, forgalom	315
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrássy-ut 23. sz.

VESZ:

homok (szüszös) bükköny (Vicia Villosa)
minden mennyiségben.

Ajánl:

bíborherét, muharmagot, pohánkát,
mustármagot, tengerifélékből:
alcsuthit, székelyt, Pignolettot,
Cinquantinot, továbbá
takarmányrépamagot,
mint: oberndorfit, eckendorfit, olaj-
bogyóalakut, valamint raffiaháncsot és
rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a
legjutányosabban. (28.)

Erdély és a víziútak.

Irta: *Krisztinkovich Ede.*

Azok között az elméletek között, melyekkel néhány év előtt a német vasútasok küzdöttek a víziútak ellen s melyeket utóbb sorra buktatott a tapasztalás, nagy szerepet játszott az is, hogy a víziközlekedés csak egyes területekre és bizonyos termelőknek válik javára s annak hasznát távolabb eső országrészek nem vehetik.

Mióta azonban gyökerét vert a köztudatban, hogy a versenyképességre az olcsó szállítás előnyeit kell biztosítani, mert a termelési költségek apasztása körül elértük a véghatárt: azóta halomra dőlnek a vasúti elméletek s a német csatornák bámulatos eredményei meggyőzhették a gondolkodó elméket arról, hogy a gazdasági fejlődés a víziútakkal elért forgalmi lendülettel nemcsak az érdekelt vidékre szorítkozik, hanem az állami és társadalmi élet szerves kapcsolatában a legnagyobb birodalom legtávolabbi részeire is kiterjeszti áldásait.

A magyar víziútak kérdése tehát az ország erdélyi részére még akkor sem lehetne közönyös, ha a földrajzi viszonyok kizárnák annak a lehetőségét, hogy a magyar víziúthálózat Erdélyt is közvetlenül befoglalja a vízforgalomba, melynek fejlesztésétől reménylik Európaszerte a közgazdasági állapotok javulását.

Nyilvánvaló, hogy ez a lehetőség a legkevésbé sincs kizárva; mert az ország erdélyi része nem szűkölködik oly folyóvizek hiányában, melyek idővel, célszerű csatornázással, a kishajózásra is alkalmasabbá tehetők, sőt e folyóvizek iránya a forgalmi érdekek szempontjából a lehető legkedvezőbb. A Maros keresztben szeli át egész Erdélyt s a legtermészetesebb táperület kínálkozik annak az egyenes víziútnak, mely a Duna—Tisza közt építendő csatornán át az ország szívébe, a vízi kereskedelem gócpontjába fog vezetni. Az Olt a délkeleti részeknek természetes víziútja Románián keresztül az Aldunához és a Fekete-tengerhez; az északi vidék jövődöbéli víziútja pedig meg van a Szamosban, melynél sokkal kisebb folyókat is hajózhatókká épített már a műszaki tudomány.

Arról szó sem lehet ezek szerint, hogy

Erdélynek eleve le kellene mondania a reményről, hogy valamikor víziútjait a közgazdaság szolgálatába bocsájthassa s hogy ezen bár szerény, de szerencsés irányú útvonalokon terményeit olcsón szállíthassa; sőt eddigelé nem is merült még föl oly terve a magyar víziútak hálózatának, mely Erdélyre ki ne terjeszkedett volna.

Hiszen épen Erdély az az országrész, mely leginkább nélkülözi az olcsó szállítás előnyét; épen Erdélyben hever felhasználatlanul a legtöbb holt kincs, melyet ma értékesíteni nem lehet, mert a vasúti szállítás költségeit el nem bírja.

Ennek a holt kincsnek, a földben, fában heverő tömegárúnak a mozgósítása az a közgazdasági feladat, mely a víziútakra vár, hogy a jobb értékesítést, a nemzeti vagyon gyarapítását tegyék lehetővé.

Minél biztosabb e feladat teljesülése, annál inkább érdekelheti az erdélyi gazdákat a víziútak kérdése és az a mozgalom, mely a magyar víziúthálózat létesítésére nálunk is megindult.

Magát a kérdést kétségtelenül az osztrák víziútról szóló törvény megalkotása tolta előtérbe; de korántsem azért, mintha divatként vették volna át a csatornatervezést; hiszen a ki foglalkozott a dologgal, tudnia kell, hogy a víziútak építésében és tervezésében jóval előbbre vagyunk, mint Ausztria.

A Dunát a Tiszával összekötő csatornát már a Hunyadiak korában tervezték s azóta évtizedről-évtizedre merültek föl újabb tervek. A 70-es években a kormány is elkészíttette a budapest—szolnoki irány tervezetét; most pedig, pár év előtt, a célszerűbbnek bizonyult budapest—csongrádi irány terveit dolgoztatta ki.

A Béga- és a Ferenc-csatornát száz esztendő előtt építették s ugyanakkor már a vukovár—sámáci Duna-Száva csatorna is tervben volt, hogy közelebb juthassanak az Adriához. A Balatont a Dunával összekötő Sió—Sárvíz-csatorna ötven év előtt épült s a Károlyváros—fiumei víziút terve is elég régi és egyáltalán nem utközik nagyobb terepakadályokba, mint az osztrák hegyi csatornák, melyek kiépítését most határozták el szomszédai.

„Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva, a mai naptól visszavonásig

leszállítottuk

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgáliczának árát

nagyobb mennyiség vételénél 64 — koronára,
kisebb mennyiség vételénél 65. — koronára,

100 kgrként ab budapesti raktárunk

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.”

ink. A Vág—Odera összeköttetés szintén nem új eszme és nem is olyan nagy dolog az osztrák csatornákhöz képest, melyek építése és üzeme aránylag sokkal több pénzbe fog kerülni.

E részben tehát némi helyreigazításra szorul az, a mit Cséser Lajos úr „Csatornatervek” cím alatt e lap hasábjain közzétett. Ugy látszik elkerülte a figyelmét, hogy épen a budapest—fiumei viziút kiépítése — melyet most már a fiemeiek is kérelmeznek — komolyan elhatározott szándék s hogy a trieszti kereskedelmi kamara most már a bécs—triesti hajózó-csatorna kiépítését sürgeti, a mi tetemesen nagyobb feladat, mint az, hogy Károlyvárostól Fiuméig emelőművek vagy alagutak segítségével hegyi-csatornát létesítsünk. Ha az osztrákoknak sikerül ez a Duna és Moldva között, egy majdnem ép oly magas hegyvidéken keresztül, miért ne sikerülne nekünk? Ha az osztrákok közel egy milliárdot tudnak áldozni a viziutakra; miért ne áldozhatnánk mi 20—25 év alatt egy félmilliárdot? Hiszen a vasútakba harminc esztendő alatt négyszer annyit öltünk be.

Franciaország 1870. óta tizenkétezer millió frankot épített a csatornáiba; most újabb félmilliárdot szavazott meg és büszkén hivatkozik reá, hogy gazdasági sikereit csatornáinak köszönheti; pedig ezek a francia csatornák csak afféle apró csatornák s átlag 275 tonnás kishajók céljaira épültek. De Európa többi állama is mesterséges viziútakat épít; hogy gazdasági bajait orvosolja; Oroszország pedig mesés tenger-csatornák építésébe fog a Fehér- és Keleti tenger, a Keleti és a Fekete-tenger, a Feketetenger és a Kaszpitó között, melyek az egész világforgalmat átalakíthatják. Nálunk az osztrák csatornák ügye melegítette föl a viziútak régi kérdését; de korántsem utánzásra való hajlamból, hanem gazdasági bajainkból eredő igen komoly aggodalmak miatt, melyek megfontolást érdemelnek.

Aki az osztrák törvényjavaslatot és szükségjavulást elolvasta, a helyzetet ismeri és a parlamenti előkészítést s a tárgyalásokat figyelemmel kísérte, az tisztában van vele, hogy a kérdések súlypontja nem a Dunának az Elbával vagy Oderával való összeköttetésében rejlik, hiszen az északi és keleti tengeri kikötők megközelítése ezen a hosszadalmas és drága üzemű viziúton reánk nézve majdnem ki van zárva. A Duna—Odera csatornát egyelőre nem is fogják az Odera folyóval összekötni, melynek Cosel fölött rendszerint egészen száraz a medre. A Duna—Moldva—Elbe csatornán át pedig aligha fogunk Németország északi részébe gabonát szállítani, mert lefelé a Dunán és Galactól a tengeren sokkal gyorsabb és olcsóbb a szállítás. Ezekről a kombinációkról tehát beszélni sem érdemes.

Minket főleg az érdekel, hogy az erős belforgalomra számító osztrák viziút-hálózat központja Bécs lesz, hogy a Duna—Odera csatornán az úgynevezett porosz közszen jut hozzánk és elárasztja az országot s hogy végül a preraumelniki transversalis hajó-úton a gácsországi gabona kerül olcsón a cseh és morva piacokra s ezekről a magyar gabona és a magyar liszt kiszorul.

Hieronymi Károly nemrég a magyar közgazdasági társaságban nagyérdekű felolvasást tartott, melyben azt fejtegette, hogy a Duna—Moldva—Elba csatornán gabonánk jelentékenyen olcsóbban fog az osztrák piacokra jutni s a szállítási költségeken való megtakarítás a gazdák javára a gabonaárak emelkedésében érvényesül.

Az új osztrák törvény szövege szerint azonban a csatornailételek aképp állapítandók meg, hogy az osztrák termelés érdekei megvédessenek; más szóval: hogy a magyar gabona ne juthasson olcsón az osztrák piacokra. A Hieronymi által kiszámított nyereség értékének mérlegelésénél tehát ezt a körülményt is figyelembe kell venni s bizony aligha le nem kell mondanunk a reménységről, hogy az osztrák csatornáknak valamelyes hasznát lássuk.

Ellenben egész határozott a szándék — nem is titkolják — hogy a Dunán, a dunai kereskedelemben ezentúl Bécs legyen a főszerep s ez a budapesti gabonapiac jelentőségének pusztulásával volna egyértelmű.

Még határozottabb a szándék s biztosabb is a valósulása, hogy a magyar gabona az északi osztrák piacokról visszaszoríttassék. Gácsország tisztán agrár állam, olcsóbban termel mint mi és fokozottabb termelésre is képes. Méltánylandó az osztrák törekvés, mely a gácsi terményeknek piacot akar szerezni s s e végből olcsó utat nyit a gácsországi viziútak és a transversalis hajóút segítségével Csehországba.

Ezek pozitív hátrányok, melyek a remélt haszon hypothesisével szemben állanak és egyzersmind az okai annak a mozgalomnak, mely a magyar viziútak érdekében megindult, hogy módot keressen a jelzett veszélyek elhárítására, a szembetűnő hátrányok ellensúlyozására, termelésünk legvitálisabb érdekeinek megóvására a jövőben.

A jövőbeli feladatok megállapításáról van szó s nem árt, ha minél korábban megérleljük ezeket a kérdéseket, melyek tiz-husz év múlva végzetes erővel szakadhatnak reánk a változott viszonyokban.

Budapest hegemoniáját nem hagyjuk s gabonánknak az osztrák piacok helyett más piacokat keresünk ha kell. Most tebát az a kérdés: mily intézkedésekre van szükség s erre a kérdésre általában az a válasz, hogy ki kell építeni viziúthálózatunkat, ennek központjává

kell tennünk a székesfővárost és össze kell kötnünk belvizi útainkat az egyetlen magyar kikötővel, melynek jelentőségét, fejlődését a Triesztben épülő új vasút s a dalmát vasutak által erősödő dalmát kikötők is veszélyeztetik.

Ha Budapesten az ország minden részéből olcsó viziút fog vezetni, akkor székesfővárosunk oly forgalmi központ lesz, hogy domináló szerepét nem kell féltennie. Viszont ha Budapestről viziúton juthatunk tengeri kikötőnkbe, akkor gabonakivitelünket minden eshetőségre, még az osztrák piacok elvesztésének eshetőségére is biztosítottak, ami más szóval azt jelenti, hogy gazdaságilag függetlenek leszünk. Körülbelül ez a közfelfogás, mely a magyar napisajtó nyilatkozataiból megállapítható.

Az első lépés volna a cél felé a budapesti kereskedelmi kikötő, a budapest—csongrádi és a vukovár—samaci csatornák kiépítése s ezekkel kapcsolatban a Kőrösöknek, a Marosnak, a Szávának és a Kulpának hajózhatóvá tétele. Körülbelül 200 millió koronával költségeljük e kész terveket mérnökeink; de ha 300 millióba kerülne is, a költség minden-ésetre arányban áll a bizton várható gazdasági eredmények értékével.

A második lépés jóval költségesebb, mert a károlyváros—fiumei csatorna, az alföldi csatornák (Szatmár—Debrecen—Püspök-Ladány és Perjámos-Temesvár) kiépítése, a Vág, Dráva, Temes, Szamos és Olt hajózhatóvá tétele nagy feladat.

Szerencsénkre közel 25 évi időnk jut e feladatok sürgősebb részének megvalósítására, mert az osztrákok sem fogják előbb kiépíteni viziútjaik hálózatát. Sok millióról van szó; de ez olyan beruházás, melynek más időközben is jelentkező közvetlen hasznai évről-évre képesebbé teendik az országot a teherviselésre.

Igazuk van az osztrákoknak, hogy nem akkor kell a gyümölcsöztető beruházásokhoz fogni, mikor az államnak pénze van, hanem akkor, a mikor a beruházások sürgősen szükségesek. Nagyobb szükségük pedig talán az osztrákoknak sincs a viziutakra, mint nekünk.

Gazdasági bajaink orvoslását mi sem kereshetjük más úton, mint azon, melyen az egész művelt világ keresi. A viziútak csodákat műveltek egész Európában s túlszárnyalták a vasutakat a forgalomnak mesés lendületével; talán nálunk is meg lesz ez az élénkítő hatásuk, melynek végeredményében mindig a termelés látja hasznát, mert minél erősebb az ipari és kereskedelmi élet, annál erősebb a belfogyasztás, annál jobban megtalálja számadását a gazda.

Általánosságban s részleteiben is érdeklí tehát az erdélyi gazdákat a magyar viziútak kérdése; kívánatos, hogy komolyan foglalkoz-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.
Áruimért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és mátráczokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg. (530.)

SÁRGA KRISTÓF

Alapítattott: 1873.

fehérmű és vászonraktára,

Alapítattott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendő- és harisnyákban. Valódi francia féhér- és színes lenbatszt zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők, goblin ág- és asztalterítők, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülettek részére garnitúrák, paplanok, mátráczok- és kocsi-takarók.

Nagy választék butorszövegek és szőnyegekből. Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra leg-nagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

zanak vele s járuljanak a megteremtéséhez annak az egészséges közvéleménynek, melynek közgazdasági kérdésekben oly nagy hiányát érezzük itthon minden vonalon.

Van időnk a közvélemény megteremtésére, a nagy kérdések megérlelésére; de jól ki kell használnunk azt, nehogy előkészületlen találjon bennünket a tizenkettedik óra, mely a legfontosabb közgazdasági feladat teljesítését fogja követelni.

Erdélyrészi birtokrendezések.

Az erdélyrészi birtokrendezésekre kiadott 1880. évi XLV. és az 1892. évi XXIV. t. cikkek, valamint az ezek alapján kiadott utasítások és rendeletek, csak részben felelnek meg az azokhoz kötött várakozásoknak; az a nagy por, mely ezen törvénycikket megelőzte — s mely megjelenésekor csak a körvonalait mutatta be — már rég eloszlott; a tagosítási ügyek gyors menetét és olcsó lebonyolítását előre hirdetett ígérvények, nem emelkedést, hanem visszaesést mutatnak.

Ezen törvény lett volna hivatva, hogy a műszaki munkálatoknak, az állandó állami közegek hitelesítése által, az egyöntetűsége biztosításáért, nemkülönben, hogy 1880. évi törvények némely határozatainak módosításával, olcsó és gyors lebonyolítással, — a rendezési ügynek új lendületet adjon. A célba vett módosítások pedig nem a vállalkozó mérnökök, sem pedig a kataszteri hivatal működése körének szélesbítése, hanem egyedül csakis a gazdaközönség megbénított gazdasági helyzetének javításával, az érték és jövedelmezőség biztosítása céljából történtek.

Az 1892. évi törvénynek egyedüli eltagadhatlan intézkedése, vivmánya, a felmérési munkálatoknak az országos háromszögelésre való fektetése; ezen adatokat különben már az 50-es években is kiadhatta volna az állam; ingyen kellett volna átszolgáltatni azon birtokos osztálynak, mely milliókat fizetett a kataszteri munkálatokért.

Hisz első sorban is az államnak állott és áll érdekében, hogy a birtokrendezések gyors és pontos keresztülvitelét megkönnyítse, előmozdítsa; és mégis az 1892-ik évben hozott törvény épen az *ellenkezőjét eredményezte.*

A szorongatott birtokos osztály a valódi okot nem tudva és nem ismerve, csak az okozatot látja, azt azonban tudja és nagyon is érzi, hogy az utolsó fillérjei feláldozásával megindított rendezési ügyek, *lassúságuk mellett még 100-120 százalékkal* költségesebbek most, mint az előbbi időkben; hogy pedig valósággal jobbak-e — arról csak is a kataszteri vizsgálatok és az ezen eljárás *hosszadal-massága* folytán elvesztett idő és károsodásból alkothat magának fogalmat.

A már többször nevezett törvény életbe lépte után, azok, kik a tagosítás ügyeket gyakorlatból teljesen ismerték, kik az eljárás hiányosságait érezték, kik ezen törvény intézkedéseit a műszaki kivitellel comulatív bírálták el, *már akkor kimondották*, hogy a rendezési ügyek gyors lebonyolításával párosult olcsóságot célzó törekvések nem haladást, hanem *visszaesést mutatnak*, pedig a hozott törvények hivatva vannak a hiányokat pótolni, a hézagokat kitölteni; az állami kataszter pedig a műszaki munkálatok egyöntetűségével

a pontosságot biztosítani — (látszólag) még az állam is hozzá járul a költségekhez, és mégis mindezek ellenére, a tagosítási ügyek *aranyfövel, de ólom lábakon járnak.*

Most már szomorú adatok adják meg a választ, elvitázhatlan tényezők igazolják azon helyzetet, melyekkel szemben a hipotézisen alapuló nagyhangzú ellenmondások vajmi kevés nyomatékkaal bírnak s az elvitázhatlan nyilvánvaló következményeket tagadni nem lehet.

Voltak az 1880. évi utasításban is oly hiányok, melyeket az 1892. évi t.-cikk ismét figyelmen kívül hagyott, azokon mitsem segített, mitsem javított, miután pedig ezen hiányok most is békítő hatással vannak a rendezési ügyekre, köteleességünknek tartjuk az eljárásnak úgy a multban, mint a. jelenben tapasztalt hiányaira reá mutatni. A birtokrendezési ügy tulajdonképen egy jogi és műszaki alapon érvényesülő *mezőgazdasági kérdés megoldása*, és így azokat nem lehet egymástól elválasztani, vagy azokat egymástól függetlenül rendezni, lépten-nyomon karöltve kell haladni, hogy a kitűzött cél bízottassék. Hogy minő káros volt a tagosítási ügyre, hogy a javítást célzó intézkedések nem combinatív lettek megállapítva, mutatja az 1892. évi t.-cikk.

Ezen törvénycikk alkotását megelőző enquetten először csak arról szó, hogy a már kész statusquó és kiosztási munkálatok kataszteri közegek által *hitelesíttessenek.* Ezen hitelesítési eljárás megállapításánál azonban az enquetta a működési kört megnagyítva, végre azon javaslatot fogadta el, hogy a vizsgálatok a tagosítási műszaki munkálatok összességére terjesztessenek ki; miután pedig azon enquetten a kir. kataszter csak a statusquó, vagyis a felmérési munkálatokat, de a kiosztási valamint az azt megelőző munkarészeket nem ismerte, az azok közötti összefüggésről tájékozatlan volt — a vizsgálatra imitt-amott beszürt rendelkezések között teljesen hiányzik az összefüggés. Hogy a kiosztási munkálatokról — az enquetten szereplők *nem voltak teljesen tájékozva*, mutatja maga a kiadott műszaki utasítás is.

Az 1892. évi utasításban foglalt felülvizsgálatok szükségesek és indokoltak ezeknek betartását senki sem kifogásolja, de nem a *megállapított sorrendben*, mert annak betartása — a mint később kimutatjuk — nem csak visszás, de egyszersmind időt rabló vesztéssel lévén összekötve, nem előnyére, hanem épen *hátrányára vannak a birtokrendezési ügyeknek.*

A műszaki vizsgálatokat, a már teljesített és bevégzett egyes munkarészek előhaladására való tekintettel *kellett volna* megállapítani, minthogy pedig az utasítás szerinti vizsgálatok *nem az alapot képező* egyes munkarészekre, hanem a már *teljesen befejezett egész munkálatra* történnek, — önként következik, hogy az alapmunkálatokban netalán mutatkozó hiányok *maguk után vonták mindazon fáradságos és költséges munkálatok megsemmisülését, melyek a téves alapon eszközöltettek.*

Ha már most számításba vétetik ezen megsemmisült munkarészek átdolgozására szükséges idő, valamint ezen munkálatoknak — az igen gyakran távol fekvő bíróságok útjain el- és visszaküldésével szenvedett idővesztés, bárki is meggyőződhetik arról, hogy ezen körülmények halasztó hatással vannak a tagosítások menetére.

A munkálatok műszaki részében tapasztalt idővesztéséget még azon körülmény is emeli, hogy a több irányban is elfoglalt bíróságok nem képesek a tárgyalásokkal kellő időben *megtartani*, sőt már kitűzött tárgyalásokat is igen gyakran *megszakítani* kénytelenek, ehhez járul másfelől a nem éppen indokolható kiszállások, valamint — *különösen az osztályozás becslésnél* — tapasztalt lassúság, melyeket mind összeszámítva, tekintélyes idővesztéséget okoznak.

Ténynye vált az, hogy a tagosítási ügyek lassan haladnak és költségesebbekké lettek; az országszerte nyilvánuló panaszok, az egyes birtokosok és megkárosodott egész községek, megyék és gazdasági egyesületek feljajdulására az igazságügyminister a legszigorubb intézkedések foganatosítását rendelte el.

Megkezdődött tehát a *zaklatás, a nyomás*; minthogy pedig az okot nem a törvények és eljárásra vonatkozó intézkedésekben, nem a kataszteri vizsgálatok teljesítésében keresték, *bünbakkot* kellett keresni, ki lehetett volna pedig alkalmasabb bünbakk, mint a tagosító mérnök, a ki mindennel vádolható, a ki egyedül követi el a mulasztásokat, a ki mindenkinek és mindenhol ütni kell.

A mérnök drágitotta meg a tagosításokat, a mérnök nem csak lassan, de hibásan is dolgozik, a mérnök mulasztott, ha a „határbejárás jegyzőkönyv” hiányos, ha a határdombok elenyésznek, ha a birtokos a birtokváltozásait bejelenteni elmulasztva, az tagjából kimarad, ha az osztályozás becslés miatt egyik igen sokat, a másik keveset kap tagilletményébe, ha pedig az elhelyezés kérdése szakértői vagy felsőbb birói határozatok, ítéletek alapján a kivánalmaktól eltérőleg vitetnek keresztül, mindezen mulasztások, minden hibák csak is a mérnökben keresendők, *akkor, midőn mindezen ügyekben nem intéző, hanem csakis végrehajtó szereppel van megbízva.*

Amennyiben pedig csakis a műszaki munkálatok teljesítésében vádolhatók, e tekintetben is a szigorú kataszteri ellenőrzés mellett *alig bízhat alappal.*

A felsőbb helyekről kiindult nyomást az első bíróságok továbbbitván, a munkálatok gyorsítását, a műszaki közegek erejüket meghaladó forszírozásával vélik elérhetni, adva és rendelve a műszaki munkálatok teljesítésére leggyakrabban oly neveltséges rövid határidőket, melyeket a kir. kataszter a dolog lényegére nem tartozó aprólékos kivánalmi teljesítése folytán betartani lehetetlen, ha *pedig az igazolással és jogorvoslattal nem élhető mérnök, egészsége és vagyona rovására, a legnagyobb igyekezettel sem tud a meghagyásoknak eleget tenni, akkor pénzbüntetés, fegyelmi eljárás, a munkálatoknak költségére leendő elvételével kényszerítik rögzös pályája elhagyása, tönkremenés és végre az örültek házába.*

Ezek vannak kilátásba helyezve azok részére, kik fizikai és szellemi munkásságukkal a birtokrendezések *nemzetgazdasági kérdéseinek megoldására* szentelték életüket.

Miután pedig minden mulasztás, késedelem, mutatkozó hiányok mérnök terhére számíttatnak be, úgy saját, valamint a tagosítási ügy érdekében, szükségesnek tartjuk *reá mutatva felsorolni mindazon körülményeket, mindazon eseteket, melyek világot vetnek a rendezési ügyek menetére*, nem akarunk személyt vádolni, nem keressük az ok és okozat közötti összefüggést, mi csakis a *tényállások* felsorolására

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára amlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

(502.)

szorítkozva a *konzekvencia levonását azokra biz-
zuk*, kik e tekintetben hivatva lesznek reá. Ugyan ezen alkalommal azonban kifejezést adunk szomorú tapasztalatokon szerzett sze-
rény véleményünknek is

Könnyebb áttekintés végett pedig, a do-
log természetéből kifolyólag az együvé tarto-
zók sorrendjét, az alábbiakban terjesztjük elő:

I. az eljárásra vonatkozó törvények és bi-
róságok;

II. kataszteri eljárás ügy általában és
részleteiben;

III. a működő mérnök álláspontja és a
segédszemélyzet rendszerezése;

IV. a költségek és azok behajtása, tekin-
tetül az állami előlegek, valamint az állami
hozzájárulásra.

(Folytatjuk)

Ekebemutatás Maros-Torda vár- megyében.

A marostordavármegyei gazdasági egye-
sület folyó hó 2-án tartotta meg Csejé-Tófalva
községben, *Illyés* Lajos birtokán az ekebemut-
tatást. Az ottani talajmívelési eszközök és
módozatok javára irányult a bemutatás és
valóban az ottani talajjal, az ottani talajmű-
velési módokkal és az ottani kisgazdák anyagi
és szellemi állapotával számolt a rendezőség,
mikor túlnyomó számban kisgazdáknak való
és kisgazdáknál eddig hiányzó eszközöket és
gépeket mutatott be.

Ez biztosította a bemutatásnak azt a si-
kert, melyet páratlannak mondanak azok a
szakértők és gyárosok is, akik nemcsak min-
den Erdélyben, hanem az ország minden vi-
dékén tartott hasonló versenyen sokszor vet-
tek részt. 6—800 székely kisgazdát láttam
ott, akik nemcsak kíváncsian bámulták, ha-
nem szakértő szemekkel nézték, kitűnő itélő-
képességgel bíralták és meggyőződéssel di-
csérték a jó gépeket. Az ekék mögött jártak,
nézték a barázdát, amit azok húztak, meg-
magyaráztattak maguknak mindent, amit nem
értettek, megvitatták egymás között az egyik gép
előnyét a másik fölött. Föl-föl hangzott néha
az ősi kételkedés, a maradásig szava, de azt a
jó földmívelő eszközök okosabb hívei ott a
barázda előtt győzték meg; lehetett hallani,
amint egy-egy gépre rámondták, hogy „ez
csak udvari birtokra való”, hanem a nekik
való jó számszámoknak értékéről tisztában
voltak és nem hitték azt, hogy az ő rossz
szerkezetű számszámjaik a jobbak. Azzal a
meggyőződéssel tavoztak — nyilvánvalóan le-
hetett ezt megérteni higgadt beszédjükből és
a csudálkozószólásokból — hogy a jobb
talajmívelő eszközök náluk is jók és szüksé-
gesek. És ez volt a bemutatás fényes sikere.
— Erkölcsi siker; de ez annál fényesebb
volt, mert anyagi sikerre nem is törekedett a
regenerált marostordamegyei gazdasági egye-
sület amint nem törekedhetik egy gazdasági
egyesület se, mely önzetlenül akar működni a
reá bízott gazdák érdekében.

Az anyagi sikert a gazdasági egyesület
nyújtotta a kisgazdáknak azzal a nagyon prak-
tikus eljárással, hogy 23 drb gazdasági esz-
közt osztott ki köztük sorshúzás útján. Ez
volt az a mag, mely a helyszínen nyert ta-
pasztalatokkal megtermékenyítve egy-egy köz-
ség talajművelését képes lesz fölvirágoztatni
és az eddigi kezdetlegesebb gazdálkodási mó-
dot tökéletesebbé átfórnálni.

A bemutatáson részt vettek a következő
gépgyárosok, akiket a nyert kitüntetés mér-
téke szerint soroltak föl:

A *Propper Samu* által képviselt *Sack R.*
plagvitzi gépgyár váltóekével, melyek az ál-
lami arany érmét kapták és kerülő ágy-ekék-
kel. Ez utóbbiak a gazdaközönség előtt telje-
sen ösmert, kitűnő szerkezetű ekék. Az arany-
éremmel kitüntetett váltó ekét a jury szerke-
zete, munkája és kezelhetősége miatt tüntette
ki. Valóban ez az eke még a szinte szikla-
kemény talajban is kitűnő munkát végzett és
a legújabb, oldalt nyíló, rendkívül egyszerű

emelő szerkezettel, a kitűnő átfordítással és
váltással nagyszerű talajmívelő eszköznek bi-
zonyult nemcsak a jury, de a gazdaközönség
előtt is. Külön elismerést szavazott a bíráló
bizottság *Propper Samunak*, a *Sack*-féle ekék
magyarországi képviselőjének és terjesztőjének.
Ilyen számszámokra azzal a distinkcióval, hogy
„külföldi” már nem szabad az anathemát ki-
mondani. Hiszen minden hazai gépgyárosunk
a *Sack*-ekerendszer szerint készíti ekéit és
honnan vegye a mintát a gyártás tökéletesi-
tésére, ha nincs előtte a minta, ha nem ösz-
tökéli az ambíció a külföldihez hasonló jó
gyártani. Amint azt elértük, hogy nálunk épen
olyan jó ekéket tudnak előállítani, mint a
Sack-félék, akkor a *Sack*-ekéknek vagy ki kell
vonulniuk inuen, vagy a *Sack* gyárnak be kell
vonulnia ide. De addig az időpontig — és ez
az időpont be fog állni — a gazdák életbevágó
érdeke ellen vétenénk, ha nem mutatnók be
azokat a talajmívelő eszközöket, melyekkel a
legtökéletesebb munkát végezhetik

A miben a hazai gépipar elérte a kül-
földi gyártást, ott igenis kell pártolni a hazai
ipart és ott maguktól is kiszorítják a hazaiak
a külföldöt. Lám a *Kühne*-féle vetőgépek, bo-
ronák és kapáló gépek elősmerten kitűnőek
és általánosan elterjedtek. Ez a gyár nem fél
a külföldi versenytől, ha az tisztességes, de
szenvedhet a hazai tisztességtelen konkurrenciá-
tól is. A bemutatón ott láttuk a kitűnő szerke-
zetű tolokerekes „*Mosoni Drill*” sorvetőgépet, a
Laacke rendszerű láncos rétboronát, melynek
hazánkba való behozataláért a bíráló-bizottság
az állami bronz érmét adta *Kühnenek*, *rúgós*
fogas boronát, melynek pompás munkája nem-
csak a kisgazdáknál, de a nagyobb birtoko-
soknál is nagy föltűnést keltett, kézi- és ló-
kapálókat A jury külön elősmérését fejezte ki
Liptay Pálnak, a *Kühne* gyár igazgatójának,
a ki két évtizedes erős, serény munkával tö-
rekedett a magyar gépiparnak fellendítésére
és a ki a *Kühne* gyár gépeit nemcsak itt az
országban, hanem a külföldön is híressé, köz-
kedvelté tette.

A *resiczai mezőgazdasági gépgyárat* a bi-
ráló bizottság *Sack* rendszerű, jó munkájú és
szerkezetű ekéiért ezüst éremmel tüntette ki.
A mit főnnebb mondtam, hogy a kitűnő szer-
kezetű *Sack* ekéket idehaza is mihamarább
előfoglalni állítani, azt a *resiczai* gépgyár mű-
ködése megérősíti. Szakértők szerint nem kell
tiz év hozzá, hogy ez a gyár olyan kitűnő
ekéket gyártson, mint a plagvitzi *Sack*. A be-
mutatott *Sack* rendszer szerint készült *resic-
zai* ekék és pedig D7, MN. D9 jegyű ágyekék
és a B. 150, MB 440, M. jegyű váltó ekék a
szerkezet kitűnősége mellett az anyag kitű-
nőségével vívták ki az elősmérést. A talyigán
k.vül minden acél. A szántóvas *Góliát* sín-
acél, tehát szívós, edzett anyag; az ekefejetett
acélból való. Specialitása a *resiczai* gépgyár-
nak a B. 150, B. 440 acélöntésű ekefej, kor-
mánylemez és vas, a mihez maga a gazda
csinálja hozzá a talyigát, szokásához és szük-
ségletéhez szabva azt. Elősmérő oklevéllel tü-
ntette ki a jury a *resiczai* gépgyár kitűnő te-
hetségű főmérnökét, *Balassa* Jánost, a kinek
legfőbb érdeme a kitűnő ekék gyártása.

Elősmérő okleveleket kaptak még *Bächer*
Rudolf *Sack* rendszerű általánosan sikeresnek
ösmert ekéiért, *Melichár* Ferenc nagyon jó
hegyi sorvetőgépjéért és a két gyár képviselő-
je, *Szász* Zsigmond.

A bíráló bizottság azt határozta, hogy a
megjelent gépek illetve gépgyárosok elismerő
okleveleket kapjanak a megjelenésért is. Ilyen
elismerő oklevelet kapott *Keintzel* szász-régeni
ekégyáros is, a ki ekéit szintén bemutatta.
Hogy a külföldi iparcikkek terjesztése nem
mindig káros és a hazai pártolása nem min-
dig előnyös, azt éppen ezek az ekék bizonyít-
ják. A Székelyföldön rendkívül el vannak ter-
jedve ezek a fagerendelyes ekék, melyeknek
sem szerkezete, sem munkája nem felel meg
a kívánalmaknak, melyeknek a jury a legna-
gyobb 9 értékszámval szemben csak 3 érték-
számot adott, itt tehát nemcsak a mezőgazda-

sági, hanem közzgazdasági érdek is a jó ekék
bevezetése, a régi rossz helyzet még ha az a
jó külföldi is.

A *Kalmár* Zsigmond rostái itt is elisme-
rést nyertek és a székely kisgazdák többet
meg is rendeltek belőlük. Karalyos, légturbi-
nás szerkezete, olcsósága, tiszta munkája al-
kalmassá teszik ezt a kitűnő magyar gépet a
széles körű elterjedésre.

Beszámolva a bemutatott gépekkel, nem
mulaszthatom el, hogy a kitűnő rendezést ki
ne emeljem. A marostordavármegyei gazda-
sági egyesület elnöksége, *Dézsy* Zoltán alispán,
igazgató-elnökkel az élén, *Tholdalaghy* László
gróf, *Illyés* Lajos és az egyesület agilis tit-
titkárja *Erődsy* Sándor céltudatos, fáradtságos
és ügyes munkával szerezték meg a valóban
fényes sikert. Ők szervezték a bemutatást és
a rendezésben mellettük dolgoztak *Sporson*
Pál, debreceni és *Göllner* János kolozsvári
gazdasági tanintézet tanárok. A fáradhatatlan
agitáció, a kitűnő szakértelmis rendezés. A
gyárosok részvétele és önzetlensége és mind-
ezekhez a székely kisgazdák okossága és ér-
deklődése voltak az elért, nálunk példátlan
erkölcsi sikernek döntő tényezői.

Éber Ernő.

Baromfiaknak kukacokkal való táplálása.

Most, a midőn minden baromfi udvar
kezd benépesedni apró jószággal, a szem pe-
dig sok gazdaembertél fogatékán van: idő-
szerűnek tartom gazdaközönségünket a ba-
romfiak egy igen olcsó, gazdaságos táplálási
módjára figyelmeztetni, a mely Németország-
ban, de különösen Angliában már régóta di-
vik, azonban nálunk még nem igen hódított
tért.

Gyakran észlelhettük, hogy eső vagy erős
harmat után, szép nyári napokon, a tyúkok,
a földi giliszták által felturt halmocskákat
milyen szorgalommal kaparják fel és nem
nyugszanak, míg azoknak lakóira rá nem
akadtak s azokat fel nem falták. A kerti ásó
nyomából az apró kacsát és libát pedig el
sem lehet kergetni, annyira szereti a földi
gilisztát.

A baromfiaknak kukacok és egyéb fér-
gek iránt való ezen előszeretete nyomán te-
nyésztik már igen régi idő óta Angliában a
kukacokat mesterségesen, gödrökben s a fo-
gyasztás nagysága szerint, gyakori kísérletek
nyomán, a gazdák arra az eredményre jutot-
tak, hogy ezer darab különféle fajú baromfi-
számítva, melyek között azonban csak feles
számmal lehet kacsá és liba, elég ha két mé-
ter hosszú, egy és fél méter széles és félmé-
ter mély gödröket készítenek, melyeknek ol-
dalát és fenekét lehet ki is deszkázni, de leg-
helyesebben tesszük, ha egyszermindenkorra
téglaival falazzuk ki. A gödröket akkor, midőn
már elég légy van, a következőképen kell
megtöltenünk: alulra 10 cm. vastag árpa-
szalmaszecsát hintünk, föléje 5 cm. ló, ga-
lamb vagy baromfitrágya keveréket, majd 2
cm. cefrét*) és erre 3 cm. laza földet rakunk
s azután még egyszer ismételjük az egészet
ugyanazon sorrendben, ügyelvén arra, hogy
a földréteg némileg nedves legyen. Ekkor a
gödört szalma vagy sásgyékény nyel vagy
szalmafüdéssel takarjuk be, nehogy a nap a
földet túlságosan kiszáritsa vagy az eső na-
gyon át ne áztassa.

A legyek petéiket a gödörbe rakják s az
9 nap lefolyása alatt, egész a fenekéig telje-
sen megtelik légykukacokkal, úgy, hogy azt la-
páttal a baromfiak elé szórhatjuk és pedig
oly beosztással, miként egy-egy harmadrészt
etetjük fel, reggel, délbe és este, egy nap alatt.
Mogjegyzem, hogy ennyi kukac teljesen ele-
gendő arra, miszerint ezer darab baromfit egy
napra annyi táplálékkal lászon el, hogy azok

*) Némely vidéken esőmögének is nevezik;
azonban itt nem csupán szőlőtermék, hanem általá-
ban mindenféle cefre értendő.

ne csak tengődjenek, hanem meghizzanak mellette.

Ha tehát 9 tenyészgödörünk van, akkor a tápanyag soha ki nem fogy, mert naponta megtölthetjük újra a kiürült gödört.

Egy másik módja a gödör megtöltésének az, hogy 15 cm. jó földre egy réteg szecskát hintünk s e fölé vért, beleket s egyéb vágó-hid hulladékot, melyet végül laza földréteggel borítunk le. Az ily gödröket azonban úgy kell ásnunk, hogy reggel árnyékban legyenek, a nap többi szakában azonban rájuk süssön a nap. A gödört öntözni kell, nehogy az állati hulladék kiszáradjon, mert akkor nem indul rothadásnak, pedig a mint az bekövetkezik, azonnal belepi azt petéivel a dongó és az aranylégy, a peték 24 óra alatt hikelnek, a kis kukacok pedig négy nap alatt 200 szoros terjedelműekre nőnek meg és feleltethetők. A termelés így is 8-9 napig tart, tehát ugyanani gödörre van szükségünk.

A harmadik termelési módszer az, ha vermetek ásunk s azokba, falábokra, vízszintes sodronyhálót fektetünk, alája pedig cserép, vagy bádoggal tálat helyezünk s a vermet szellős tetőzettel látjuk el. Ha a sodronyhálóra húsmaradékkal borított csontokat rakunk, úgy azok csakhamar oda csábítják a legyeket, melyek ott rakják le a petét s az azokból képződő kukac a húsmaradványokon öt nap alatt a legnagyobb terjedelmére felhizik s bábozás céljából a mélyebb helyet keresvén, a tálcába hull le. a honnan feleltethetők.

Hogy a kukacok szaporasága mily nagy mérvű, azt teljesen megítélhetjük azon egy adatból, miszerint egyetlen légy, egy nyáron át 5.000.000 petét képes lerakni!

A kukacok termelését azonban csak nyáron üzhetjük; de ha télen is e módon akarjuk a baromfit táplálni, akkor nem szabad a kukacot előbb kiszedni a gödörből, míg az be nem bábozik, s ekkor magukat a lárvákat rakhatjuk el hordókban télre, a midőn azután apró jószágunk azt csak oly mohón falja fel, mint nyáron a kukacot magát s a táplálkozás e módjára soha rá nem un.

Krenedits Ödön.

A szőlő peronosporája.

— A legjobb eljárás a betegség ellen való védekezésre. —

A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémiával egybekötött növényélet és növénykórtani állomás tudós tanárainak vezetése alatt már három éve kísérleteket folytat a peronospora ellen való védekezés terén, az ajánlott különféle védekezési anyagokkal. Az eredményt a *»Kísérletügyi Közlemények«* című hivatalos folyóirat tette közzé.

Az eddigi kísérletek az általánosan használt rézgálic és égetett mész keverékkel szemben előnyösnek mutatták be, a már hazai gyártású dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-por«*.

A kísérletek hosszú leírása után a dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-por«* előnyeit a hivatalos kiadvány a következőkben összesíti:

Lássunk egy kis párhuzamot a házilag készült rézgálic-keverék és a dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-porból«* készült permetező-anyag között, csak a tulajdonságokat véve figyelembe.

A házilag készült rézgálic-keverék készítése határozott ügyességet és szakismeretet igényel s csekély hibával, melyet a permetező anyag elkészítésénél elkövetünk, igen érzékeny károkat okozhatunk.

A készítés körülményessége hátráltatja a munkát, sok időt vesz igénybe s ha megmarad, használhatatlanná válik.

Az ajánlott lemérési módszerek szerint elkészített oldat soha sem megfelelő s különösen ha nagyobb mennyiségűt készítünk, a legnagyobb valószínűség szerint maró hatású lesz.

Minden kg. rézgálicra 1 kg. égetett mész van számítva! Vajjon leméri-e a szükséges mennyiséget? A legtöbb gazda nem! De tegyük fel, hogy pontosan lemértük.

A jól kiégetett mész könnyebb s belőle

több megy 1 kg. súlyra, mintha vannak közte félig kiégetett, vagy egyáltalán ki nem égetett darabok, a melyek a vízben nem oldódnak.

A mész kiégetési fokát úgy ránézve nem lehet meghatározni s így a gazda nem képes megítélni, vajjon adta-e a szükséges mennyiséget az oldathoz. Nagyobb mennyiségű oldat készítésénél, a hol 50-100 kg. meszet használunk fel, a legjobban kiégetett mésszel is marad oldhatatlan mészke vissza.

A legtöbb gazda, különösen a kisbirtokosok, nem is használ égetett meszet, hanem oltott meszet. Lemérésről szó sincsen, csak úgy tesz bele egy pár kanállal s az oldat színéről határozza meg ennek jóságát. Hogy milyen permetező oldatok kerülnek így ki, arról eléggé meggyőző bárkit egy séta valamelyik nagyobb község szőlőskertjében, a permetezés után 7-8 nap múlva.

A mi a hatást illeti, azt ősszel látjuk a szegény tőkéken, melyeket nem csak a peronospora, de a permetezés is alaposan megdézsmált.

Vajjon vizsgálják-e az oldatot kémhatására nézve?

A kisgazda egyáltalán nem s nagyobb szőlősgazdaságokban is csak itt-ott. A legtöbb helyen lemérik az anyagot s minden további nélkül permeteznek vele, vagy szemmértékre határozzák meg az oldat jóságát.

Ilyenformán különösen az első permetezés után a gyöngye lomb és hajtásvégek leperzselése napirenden van.

A *»bordói-por«*-ból készült oldatnál mindezek élesnek.

Az oldat elkészítése kevés időt vesz igénybe, ügyességet s szakismeretet nem kíván s maró hatása nincsen, így a lombperzselésről szó sem lehet.

A permetezésnél esetleg kimaradt oldatot jól bedugasztott hordókban a másik permetezésig eltarthatjuk a nélkül, hogy az megromlana.

A permetező készülék porlasztó málkját sohasem dugasztolja el, a mi pedig házilag készült rézgálic-keveréknél igen gyakran megtörténik.

A szőlő zöld részeire határozottan jobban tapad, mint a rézgálic-keverék és még nagyobb mennyiségű csapadék (eső) sem képes lemossni.

Ezen előnye különös figyelembe veendő.

Ennyit óhajtottunk az új anyagról elmondani három évi kísérlet eredménye alapján, összehasonlítva a házilag készült rézgálic-keverékkel.

A fent ismertetett előnyökkel bíró dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-por«*-t, a németországi szabadalom szerint már hazánkban gyártják.

Egy kat hold szőlő évi 3-szori permetezéséhez kell belőle: az első permetezéshez 1 1/2%-os oldat (3 hl. oldat = 4 1/2 kg. por), 2-ik permetezéshez 2%-os oldat (5 hl. oldat = 10 kg. por), a 3-ik permetezéshez 1 1/2%-os oldat (6 hl. oldat = 9 kg. por), összesen tehát egy évre 1 kat. hold szőlőre kell 23 1/2 kg. dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-por«*, a mi 70 fillérrel számítva kilogrammját, 16 korona 45 fillért tesz ki,

Ezzel szemben a 2%-os rézgálic és mész keverékhez kell, a 3 permetezésnél szintén 14 hl. oldatot számítva, 28 kg. rézgálic, a mi 66 fillérjével kitesz 18 korona 48 fillért, a mihez jön 28 kg. égetett mész, ára 84 fillér, az összes költség tehát 19 korona 32 fillér.

A dr. Aschenbrandt-féle *»bordói-por«* használata tehát nemcsak jobb és biztosabb hatású, mint a házilag készült rézgálic keveréké, de még olcsóbb is évenként és holdanként 2 korona 97 fillérrel, és elmarad alkalmazásánál a hosszúság és pepecselő munka.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Új szer a fillokszera ellen. Franciaországban Vassillero tanár végez ezzel az új szerrel már három éven át jónak bizonyult

kísérleteket. Használatának még az az előnye is meg lenne, hogy egy nehézségekkel küzdő iparágat föllendítene. A szer anyaga ugyanis a *calciumcarbide*, ami az acetylen-gáz fejlesztéséhez szükséges s a melyet az acetylenvilágítás mai fejlettsége mellett csak mérsékelten tudnak fölhasználni. Már most megállapítottnak tekinthető, hogy a *calciumcarbide* a fillokszera ellen eddig általánosan használt szernél, a szénkénegnél jobb lesz, úgy biztosabb hatásánál, mint kezelésének veszélytelenségénél fogva. Használatára nincs meghatározott időszakhoz kötve és a költségei is sokkal kevesebbek. Nem a tiszta carbidot használják föl erre a célra, hanem a gyártásnak eddig értéktelen hulladékát, ami kisebb darabokban mázszánsként ca 10 koronába kerül. 2 hold szőlőterület kezeléséhez körülbelül 5 mmázsa szükséges belőle. A carbiddarabokat a talajba 20 cm. mély lyukakba teszik, vízzel meglocsolják és újra befödik. Ezáltal szénavas gázok fejlődnek, melyek a fillokszerát megölik és ezenkívül ammoniakgázok, melyek termékenyítően hatnak a talajra. Ez az új szer már nagyon elterjedt a dél-francia szőlőkben és szakértők véleménye szerint ki fogja szorítani az eddigi szereket.

+ Jég által károsodott komlóskertek, ha a jégverés még nem későn történt, szorgalommal és jó trágyázással még helyrehozhatók, ha a gondozás még idejében történik. Korai jégverésnél, mikor például az inda ca 1-2 m. hosszú és a komlót erős jég érte, azt találjuk, hogy az indák részben egészen levannak ütve, részben erősen megsérültek. Ha ilyen esetben a töről nem lehet már új hajtásokat főindának odahúzni, legjobb a sérült indát ott lecsipni, a hol a legelső erős sérülés van és az az egészen levert indát egy erőteljes mellékajtás fölött csipjük le. Az így kezelt indákat legjobb egyenlő magasságba hozni. Mikor a lecsipett rész alatt néhány nap múlva a mellékajtások erősen kezdenek hajtani, minden alantabb levő hajtások gondosan eltávolítandók. A felsőbb hajtások, melyeket a karóra, vagy drótra húzunk, képezik ezután a főindát. Jó gondozás és időjárás mellett ez gyorsan kifejlődik és a jégkárt csaknem teljesen kiheveri a komlós. Trágyának istállótrágya és ganajlé ajánlható. Ha ilyen korai jégverésnél az indákat egyszerűen odaerősítjük újra és még továbbra is hasznontalan mellékajtásokat hagyunk, akkor alig képződik már jó erős főinda, a növény a kellő magasságot nem éri el, gyöngye marad és a termés csekély lesz. Nehezebb a kárt kipótolni, ha a jégverés akkor volt, mikor az inda a korának felét, vagy annál is többet elért. Ilyenkor ajánlatos minél hamarabb a megsérült indát annyira visszavágni, vagy lecsipni, a míg a mellékajtásból húzhatunk főindát. Ha ezeket a felsőbb mellékajtásokat, mint főindát a karóra húztuk, az alantabban a régi főindán gyakran mutatkozó mellékajtásokra kell ügyelni és azokat a kellő magasságig gondosan eltávolítani. Jó trágyázás és kedvező időjárás mellett még ilyen károkat is kiheverhet a komlóskert.

+ Beteg tehének lefekvése. Vemhesség előtt és annak utolsó szakában nagyon gyakran beáll az a beteges állapot, hogy a tehének nem képesek fölkelni. A betegség többnyire éjjel áll be. Reggel, mikor a takarmányt nozzák, a tehén minden serkentés dacára sem áll föl, míg az eléje a földre tett takarmányt jó étvágygyal elfogyasztja. Ha abban a hitben, hogy néhány nap múlva a baj magától meg fog szűnni, feküdni hagyjuk az állatot, akkor az csaknem kivétel nélkül belepusztul, mert rövid néhány nap múlva teljes bönaság fog föllépni. — Gyakran sikerül azonban az állatot megmentése, ha alátölt zsákok, vagy a hasa, mell és hátsócombokra esősített kötelek segítségével igyekszünk azokat talpra állítani. Ha sikerül ez a fölláttáshoz szükséges 6-8 embernek és a beteg tehének 5-10 percig állva maradnak, akkor rendszerint meg vannak mentve. Kedvezőtlen

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.
Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen
szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való le-
rakását. Továbbá bármilyen üpület-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és im-
portált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a
legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-
helyiségében, valamint minden helybeli és
vidéki elsőrangú fűszer és csemege keres-
kedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat.
Elvállalunk minden e szakmába vágó munká-
kat, de különösen butorokhoz szükséges márvány-
lapokat, magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközölködnek. —
Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy
Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 58.
szám. (475.)

jel az, ha a tehenek kísérletet sem tesznek a
hátsó lábakon fölemelkedni. Ebben az esetben
állatorvost kell hívni, aki, ha combcsont vagy
medencecsonttörést észlel, minél hamarabb le-
kell vágni azokat. Ha azonban fölsegítettük a
teheneket és azok néhány percig állnak, ak-
kor a megbénult testrészeket szorgalmasan
dörzsöljük pálinkával, vagy kámforszeszszel.
Ha belefáradt az állásba a beteg, adjunk alája
bőséges szalmaaljat és vigyázva segítsük le-
feküdni. Naponként azonban többször föl kell
még őket segíteni. Minden fölkelés után —
lefolyó esetekben — javulás észlelhető és ne-
hány nap múlva képes lesz a tehen 1—2 em-
ber segítségével fölállni. Ennyit tehet meg a
gazda állatorvosi segély nélkül. Eredményes
gyakran a belső kezelés is, de ez az állat-
orvos dolga.

Háztartás.

+ **Mosóruhákat** a következőképen kell
kezelni, hogy mosás után visszanyerjék ere-
deti keménységüket. Ha a ruhát már tiszta,
sűrű keményítőbe mártjuk és utána kiöblintjük.

Fekete ruhát jól ki lehet tisztítani, ha
szalmiák szeszhez langyos vizet teszünk és
ebben kimossuk. A szalmiák szesznek nagyon
maró szaga van, de hamar elillan.

+ **Petroleum használata tűzgyújtáshoz.**
Dacára a sok szerencsétlenségnek még mindig
használatják a petroleumot tűzgyújtáshoz, vagy
a pislogó tűzre petroleumot öntenek, hogy job-
ban égjen. Egy mód van csak a petroleum
veszély nélküli használatára. Egy pléh ska-
tulyát, vagy efélét kőszénhamuval megtöltünk
és jól beitatjuk petroleummal. Begyújtásnál
egy papirlapot teszünk a kályhába és körül-
belül egy kanálnyi teszünk rá a hamuból.
Hogyha erre néhány darab fát teszünk és meg-
gyújtjuk néhány perc múlva lobog a tűz.

+ **Rozsda foltot** következő módon tisz-
títhatjuk ki. Végy egy rész cukorsavat, egy
rész citromsavat, egy rész sót és nyolc rész
vizet; evvel többször benedvesítjük a foltot
és addig tartjuk forró víz fölé, míg a folt el-
tűnik. Ezután szappanos vízzel kimossuk.

+ **Hamis ózcomb-pecsenye.** Egy birka-
combot bőrértől és zsirjától megtisztítunk, meg-
spékkeljük, lábosba teszünk és annyi egyforma
mennyesgü bort és ecetet töltünk rá, hogy a
húst elföldje. Másnap a bort és ecetet letölt-
jük, és sót, fűszert, babérlevelet, egész borsot,
thymian főzünk fél óra hosszat. Ha ez a pác
kihült, egy szitán át vissza öntjük a birka-
combra és három vagy négy napig benne
hagyjuk, többször megfordítjuk. Sütésnél egy
keveset ráöntünk a húsrá a pácból, a húsnak
szép barna színűnek kell lenni.

+ **Zöld saláta készítésénél** legfontosabb,
hogy a saláta egészen száraz legyen. Ha a
levelek csak kicsit nedvesek is, már az olaj
nem marad meg rajta. Hogyha már teljesen
száraz, akkor annyi olajat öntünk rá, hogy
minden levelet megnedvesítsen, de az olajnak
teljesen szagtalannak kell lenni. Azután rá-
verünk egy tojást, mely három percig főtt, a
fehérét kanállal összeaprítjuk és mindezt jól
összekeverjük. Csak ezután sózzuk és egy
citromból annyi levét préselünk rá, amennyi
ízlelésünk szerint szükséges. Ecet kevésbé iz-
letes és nehezebben emészthető. Nagyon fon-
tos, hogy a salátát asztalnál és közvetlen

evés előtt készítsük, mert csak így, már rövid
állás után össze esik. P. F.-né.

IRODALMI SZEMLE.**Külföldi lapokból.**

Vajtermelés Dániában. Negyven év előtt
Dánia tejgazdasága még a lehető legkezdetle-
ges stádiumban volt, különösen a kisebb gaz-
daságokban; de akkor (1860.) lényeges válto-
zás állott be, mikor Th. R. Segelcke tanár
kezdett kísérletezni, hogyan lehetne hazája
tejgazdaságát jobban kifejleszteni. Sok előnyös
újítást hozott is be, melyeket még mai napig
is használnak, de a tejtermelőknél egész for-
radalmat idézett elő az 1878-ban bemutatott
separator. Természetesen eleinte sokan fogad-
ták kételkedéssel, de mikor a kísérletek mindig
kitűnő eredménnyel végződtek és világosan
kimutatták, hogy mily nagy előnyei vannak,
az ország különböző részeiben állami tejgaz-
daságokat létesítettek és az új módszer sze-
rint rendezték be, a régieket pedig mind mó-
dosították. A hosszas gyakorlat közben ugy-
számították, hogy egy kilogramm vaj készítésé-
hez körülbelül 26—28 liter tej szükséges,
de sokszor előfordult, hogy az ilyen tejgazda-
ságokba küldött tej nagyon kevésbé tartalmas,
és ha leszedték a tejszint, nem lehetett már
más célokra használni. De ezen a hibán hamar
segített egy Fjord nevű gazdasági tanácsadó,
a ki amellett, hogy a tej pasteurizálására mó-
dot talált, olyan készüléket is talált ki, mely-
lyel a tej vajtartalmát biztosan meg lehetett
határozni. A tej minőségét megmutató készü-
léket eleinte csak család ellen használták öv-
szerül, de később aszerint fizették a tejet,
hogy mennyi a vajtartalma.

A nagy siker, melyet azok a fölözőkkel
működő tejgazdaságok elértek, arra buzdították,
hogy kisebb szövetkezeti tejgazdaságokat
létesítsenek. Az első ilyen alapra fektetett
gazdaság 1892-ben alakult. A gazda minden
reggel elküldi tejtét ebbe a tejgazdaságba és
megkapja részét a tejszín s aludt tejből, ez
utóbbit, melyet házi használatra, vagy disznó
etetésre használják. Ez a módszer annyira el-
terjedt, hogy otthon készült vaj és sajt már
alig található a gazdáknál. A körülbelül 1200
szövetkezeti tejgazdaságon kívül körülbelül öt-
hatszáz részvénytársaság van az országban,
mind legújabb berendezéssel. Ezekben a tej-
gazdaságokban úgy a tejszint, mint a fölözött
tejet pasteurizálják oly módon, hogy 85° C.—
95° C. hőmérsékletnek teszik ki. A tejszínbe
erjesztő anyagot tesznek, a vajat pedig gé-
pekkel állítják elő és fagyasztó és hűtő ké-
szülékekben tartják a vajat és tejszint. A dán-
ok oly sikkerrel működnek, hogy most már,
mint fő kereseti forrást tekintik a tejtermé-
lést, miután tudják, hogy úgy náluk, mint
Európában bárhol mindég akadnak oly embe-
rek, a kik a legmagasabb árakat fizetik, hogy
a legjobb cikkekhez jussanak. Már a párisi
piacot is nagyrészt ők látják el vajjal.

Fő előnye a dánok módszerének: 1. a
gazdák munkamegtakarítása; 2. egész vidék-
nek egyforma minőségű a vaja; 3. nagy meny-
nyiségben természetesen, könnyebb a piacra vi-
tele. (Agricultural Gazette.) 7.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olva-
sóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki
hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható.
A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig
a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Terméskilátások.** Gabonaérlelő
juniusban vagyunk és még mindig fogalmunk
sincs, hogy hogyan lesz, mint lesz az idei ter-
més. A téli, dermedt hűdégek, a tavaszi esős
időjárás, a májusi szárazság annyira visszave-
tették a növényzet fejlődését, hogy még nem ad-
hatott számbeli becslést a ministerium. Ez pedig
mindig megnyugtató a hangulatot, mert nem
kerülnek a forgalomba — mint most is — el-
lenőrizhetetlen helyekről jövő rózsásan látó
adatok és a gazdák sötét szemüvege helyett is
az országos átlagon keresztül látjuk a való ál-
lapotot. Nálunk több volt a csapadék mégis,
mint az Alföldön és azért nálunk némely vidé-
ken elég jól is áll a búza. Így Maros-Torda és
Nagy-Küküllő megyékben 8.5—9 mmázsa
átlagos termést számítanak a gazdasági tudó-
sítók, Alsó-Fehérben 7.5, Kis-Küküllőben és
Kolozsban 7-et, a többiekben 6-tól egész 3-ig.
Legrosszabbul állnak a vetések Torda-Ara-
nyosban. Az Alföld és a Bácska azonban már
is rengeteg sokat szenvedtek a szárazságtól,
úgy, hogy az átlagtermésbecslés kevés megyé-
ben emelkedik 5-ön fölül. És ez még most van.
Milyenek lesznek ezek a vetések, mire a kasza
belevág? Az utóbbi napok meghozták az esőt
is. De nem a jó csöndes, országos esőt, ha-
nem jéggel és viharral terhes zivatarokat, a
mik nem annyira fölűditették, mint inkább le-
paskolták az eltikkadt vetéseket. Még a leg-
közelebbi napoktól sok függ, függ az, hogy
lesz-e legalább közepes termésünk, vagy pedig
mezőgazdasági katasztrófa elé nézünk-e. Már
vége az üzleti körök optimizmusának is, a
mint az lapunk üzleti rovatában látható. És
az üzleti körök általában sokkal inkább hajla-
nak az optimizmus, mint a pesszimizmus felé.

— **A vetések állásáról** szóló hivatalos
jelentés. Május hó utolsó harmadában, az
idő nem igen kedvezett a növényzet fej-
lődésének. — Zivataros záporok, néhol fel-
hőszakadás, sőt helyenkint orkánnal páro-
sult jégeső is volt az ország számos vi-
dékén, de nem sok köszönet volt az esőben,
mert ami hasznot hajtott, azt jórésztben ellen-
súlyozta a jégverés okozta kár, melynek nyo-
mában számos helyen sűrű köd is ereszke-
dett. A jégverés sok vidéken nagy kárt oko-
zott. Kődöt és deret több vármegyéből je-
entenek. Ilyen körülmények között kevésbé lesz
meglepő az újabb sajnos tapasztalat, hogy a
rozsa az ország nagyobb részében föllépett és
rövid pár nap alatt nagy mértékben terjedt. Igaz,
hogy eddig a legtöbb helyütt a buzának még
csak alsó leveleit lepte el, — de egyes vidé-
kekről már is tesznek oly értelmű jelentést,
hogy a rozsa már a felsőlevélzetben is mu-
tatkozik, különösen azokon a vidékeken, ahol
a köd, illetve záporos intenzív hatása volt.
Az időjárás további alakulásától függ immár,

hogy a hirtelen föllépett s nagy kiterjedést öltött rozsa mennyiben fogja a buza fejlődését befolyásolni és minő károkat fog abban okozni. A ködös időjárás károsan hatott a gyümölcsfákra is; amennyiben a kielégítőnek ígérkezett termés soh helyen lehullott. A szőlőkben fokozottabb mértékben terjed a peronospora s a kerti növények is nem kevésbé megsínylették az abnormis időt. Általában azt lehet mondani, hogy az idei tavaszi időjárás eddig jóval kedvezőtlenebb, mint a múlt év hasonló szakában volt. Ha ennek ellenére a vetések ez idő szerint még türethetően állanak is, mégis joggal félhetünk attól, hogy ha az idő hamarosan jóval kedvezőbbre nem válik, az idei termés tetemesen gyöngébb lesz a tavalyinál. Épen ez a körülmény az, ami miatt — noha a vetések már kalászatok sok helyen kihányták és virárganak is, — a számszerű termés becslést úgy mint tavaly is történt, csak június hó 10-én lehet publikálni.

— **Jégesők.** Az utóbbi napok viharos időjárása az ország nagyon sok vidékén okozott tetemes károkat. 2-án és 3-án délután 1 órakor Válasszút kolozsvármegyei község határát verte el a jég és okozott ott ezrekre rugó kárt; e hó 2-án Maros-Torda vármegye marosi alsó járásában volt erős jég, mely által a szőlő, gyümölcs és az őszi vetések tetemes kárt szenvedtek. Fontos dolog, hogy a jég által meglátogatott községek előjárásai az adó elengedése és segélyek kieszközlése végett rögtön intézkedjék.

— **Lenbeváltó-állomás Erdélyben.** A székely kisbirtokos osztálynak a lentermelésre irányított szövetkezése sikert látott. Darányi földmívelési miniszter 250 hold termelésére való orosz vetőmagot kedvezményes áron osztott ki a gazdáknak s elhatározta, hogy Székely-Kereszturon létesítendő lenbeváltó és kikészítő-telep felállítását államsegéllyel mozdítja elő. Ez a telep már az évben felépül s az az évi termést már át is veszi, illetőleg fel is fogja dolgozni.

— **Öntöző csatornatervek.** Darányi földmívelési miniszternek a közérdekű öntözőcsatornák létesítése érdekében indított akciója az életbe lépett új törvény nyomán sikerrel kecsegtet. Az aradi kulturmérnöki hivatal a Körös—Tisza—Maros folyók közén létesítendő nagyszabású öntözési mű terveit dolgozta ki, melyeket az érdekelt törvényhatóságok felírattal kértek. Még az évben valamennyi érdekelttség dönt ez ügyben, így a tavaszra az építést is megkezdik.

— **Pályázati hirdetés.** A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézet konviktusában az 1901—1902. tanévben betöltendő 9 állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet. Ezek a helyek a tanintézetbe belépő 1-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva és azokat az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben és a volt „kapcsolt részekben“, azaz a volt Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben lakásból fűtéssel és világítással, ágyneműekkel és ezek mosatásával és betegség esetén ingyenes gyógykezelésből. A bélyegmentes folyamodványokhoz melléklendő: 1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gymnasiumi, reáliskolai, vagy polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, eünyben részesülnek. 2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására. 3. Szegénységi bizonyítvány (melyet a főszolgabíró, illetőleg városban a rendőrkapitány kell láttamozzon.) 4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat és a himlő ellen való védőtás igazolására. 5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére az első félévben körülbelül 90 koronára menő összes díjakat felfizetik és

a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközökről, ruházatról, szükség esetén tűzoltó zubonyról) kellőleg gondoskodnak. A folyamodványban felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá, hogy árva-e vagy nem. A folyamodványokat a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur Ó Nagyméltóságához címezve f. évi július hó 15-éig a magyar királyi gazdasági tanintézet igazgatóságához — Kolozsvár — kell benyújtani. A tanintézet új konviktusába 18 hallgató vétetik fel fizető helyekre a következő feltételek mellett: 1. Lakásért — fűtéssel — teljes élelmi ellátásért és ingyenes gyógykezelésért félévenként előre 200 korona fizetendő a tanintézeti pénztárba a tandíjon és egyéb díjakon kívül, melynek összege félévenként 50—90 korona tankönyvekkel együtt; 2. ezekre a helyekre a tanintézeti igazgatósághoz kell folyamodni, kötelező nyilatkozatot mellékelve a folyamodványhoz a szülők, vagy gyám részéről arról, hogy a hely elnyerése esetén a befizetendő összeg kellő időben befizettetni fog; 3. a folyamodványok folyó évi szeptember hó 10-ig beküldendők; 4. a folyamodók folyó évi szeptember hó 20-ig értesítetnek, hogy kaptak-e helyet; 5. jó iskolai bizonyítvánnyal — 6 gymnasiumi, reál, vagy polgári iskolai bizonyítvány — és vagyontalanságu bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek. A tanintézetre künnlakó hallgatók is főlvetetnek és számukra a beiratkozási idő október 1—8-ig tart. A tanintézeti „Értesítő“ kívánatra megküldi az igazgatóság. Dr. Szentkirályi Ákos, igazgató.

— **A hadsereg szükséglete.** Krieghammer közös hadügyminiszter exposéjában behatóan foglalkozik a hadsereg élelmi cikkeinek és lovainak beszerzési kérdésével. Az élelmi cikkek beszerzésére nézve a miniszter elismerőleg nyilatkozott a mezőgazdasági szövetkezetekről és minél nagyobb tevékenységre buzdította őket. A hadsereg loállományának kiegészítésénél folytonos érintkezést tart fönna tenyésztőkkel. Különösen a közvetlenül beszerzett hároméves csikókkal meg is van elégedve, de panaszkodik a miatt, hogy a jobb tenyésztők drága luxus-lovakat, a paraszttenyésztők pedig tulságosan kicsiny állatokat tenyésztenek. Mind a két pontot jó lesz, ha megszívlelik gazdáink. Az elsőben biztosítja őket a hadügyminiszter jóakarataról, melylyel a mezőgazdasági szövetkezetek iránt viseltetik, a másodikban rámutat a lótenyésztés egyes hibáira és újmutatást ad a tenyésztésre nézve.

— **A pótlóvak beszerzéséről** szóló ki-mutatásból megtudjuk, hogy a hadügyminiszter 1900-ban összesen 10.195 darabot vásárolt 59.608 korona összegben. Közvetlen források felkeresése által vásárolt 2963 darabot = 29%. Az 1900. évben közvetlenül a tenyésztőktől beszerzett 2963 pótló között a csapatok jelentésel szerint 1155 dara, azaz 39% igen jó, 1431 darab, azaz 48% jó, 269 darab azaz 12.8% közepes és 8 darab, azaz 0.2% kifogásolt volt. A többi, a lókereskedőknél bevásárolt 7232 pótló között 1494 darab, azaz 21% igen jó, 4174 darab, azaz 59% jó, 1554 darab, azaz 19.9% közepes és 10 darab, azaz 0.1% kifogásolt volt.

Sárga János
ékszerész és órák, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, aczél, nikkellal és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Junius 5.

Buza 7.90—8.32 $\frac{1}{2}$. Rozs 7.24—7.35. K. Takarmány-árpa 6.50—6.65 Zab 7.2—7.45 K. Tengeri 5.30—5.37 korona.

II. Határidőüzlet.

Lázás kapkodás észlelhető. Másképp nem is jellemezhető az uralkodó játék, a mely mellett a rohamos ár-emelkedés s ugyanoly visszaesés napirenden van. Igaz, hogy a vetések állása felől beérkező hírek is nagyon különbözők.

A magjelent hivatalos termésbecslés záporosok és felhőszakadások által okozott károkról panaszok. Vég-eredményben pedig oda konkludál, hogy az esetben, ha az idő hamarosan jóval kedvezőbbre nem fordul, az idei termés tetemesen gyöngébb lesz a tavalyinál.

A spekuláció bizik a kedvező időjárásban s ennek befolyása alatt az üzlet kezdetben csendesen indult. Az árfolyamok a tegnapi zárlat nivóján jegyeztek. Később azonban hirtelen fordulat következett be, azoktőberi búza 8.05 fillérről rohamosan 8.20-ig emelkedett s déiben a 8.17-en jegyezték.

A rozst eddig nagy elhanyagolták, azt híven, hogy a terméskilátások jók. Már pedig a hivatalos szerint a rozsvetések ritkák s fejlődésük nem mindenütt kielégítő.

Budapesti állatvásár.

Jun. 5.

Felhajtás: Vágómarhából: 2618 darab ebből magy. ökör 1085, magy. tehén 695, szerbiai 579. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 48—52; 51—53; 60—64 kor.; tarka hizott ökörnél 50—70 kor.-ig; tehénnél 42—57 kor.-ig; növendékmarhánál 40—54 kor.-ig a minőség szerint. Vágómarhából 200 darabbal kisebb volt a felhajtás, mint a múlt héten; lanyha irányzat mellett az árak 1—2 koronával métermázsánknál csökkentek. Csakis gömbölyű, fiatal, kivitelre alkalmas marhák árai maradtak változatlanul. Fejőstehén 161 drb. 150—220 és bonyhádi 230—310 kor. darabonként. Borjúvásárra került 871 db. 64—76 és 78—88 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

Erdélyi nevezetesebb piacok terményárai.

Hely	Mérték	Ko- lozsvár	M.-Vásárhely	S.-Szt. György	Sz.-Ud- várh.	D.-Szt. Márton	Szász- Sebes
Tiszta búza	mm.	14.80	12.80—13.20	13.60	13.50	13	13.50
Elegy	"	13.—	—	11.50	11.70	11.60	11.40
Rozs	"	12.60	11.30—12.20	—	10.60	11.60	11.—
Árpa	"	—	—	10.70	—	11.—	11.56
Zab	"	12.10	9.80—10.40	10.60	11.00	10.—	12.49
Tengeri	"	10.10	8.80—09.10	9.20	10.60	8.80	13.—
Széna	"	5.35	—	5	5.00	—	—
Szalma	"	2.10	—	2	2.00	—	2.20

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölesönöket nyujt és

BETÉTRE 5 $\frac{1}{2}$ SZÁZALÉK KAMATOT AD.

(412.)

Magyar Jelzalog-Hielbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alapitokéje 30 millió korona.

4%-os és 4 $\frac{1}{2}$ %-os

Zaloglevélkölesönöket

nyujt és pedig 4%-os kölesönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 5 százalékn.

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknévi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 $\frac{1}{2}$ %-os zaloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékn és nagyobb városokban fekvő házakra 42 $\frac{1}{2}$ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölesön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleménynt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 $\frac{1}{2}$ %-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

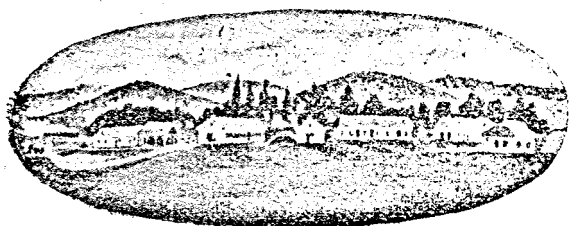
JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

**Eladó
birtok.**

Gróf Triángi Assentióné szül. Nagy Irma úrnőnek Kolozsmegyében a Sztánai vasúti állomástól egy órányira eső Kis-Petri községben és határán levő mintegy 20 hold belsőségből, 470 hold szántóból, kaszálóból és legelőből és 139 hold erdőből álló tagosított birtoka a hozzá tartozó Nyércze községi 100 hold erdővel együtt örök áron **eladó**, esetleg 1902. év április havától kezdve hosszabb időre haszonbérbe **kiadó**.

Értekezni lehet Molnár Sándor ügyvéd irodájában Kolozsvárt, külmonostor-utca 11a. szám. (666.)

Buzás-Bocsárdi 3500 holdas bérgazdaságomba

egy szakképzett, **erélyes**, nős

GAZDATISZTET

azonnali **belépésre** keresek.

Pályázatjokat irományaikkal czimemre „pósta **Karácsonfalvi vasútállomás**“ küldendők.

Személyes bemutatkozás okvetetlen megkivántatik.

Gyakorlati gazdák pályázatai ● ● ● ● ● ● ● ● is figyelembe vétetnek.

Lázár Albert.

(664.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely **minden** igényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezeség vállalatik **explodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utóérhetetlen tiszta és gyors utántöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nembn és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbid minden időben napi áron szállítatik. **Ercznyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaré, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készítettik.

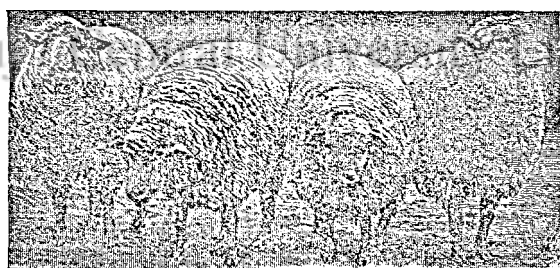
A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek.

(549)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára **KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.**
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra **vas-, réz- és cinszövetek**, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fákerebbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (pátráz), sodrony-láb-törlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

ELADÓ Méltóságos Gróf Teleki Géza örökösei felső-szócsi gazdaságában 80 drb. fether jegytelen **erdélyi raczka kos.**

Értekezni lehet Szabó Lajos intézővel. Felső-Szöcs, Szolnok-Dobokamegye, vasút Galgó. (666.)

A szőlő peronosporája

ellen való védekezéshez legjobb anyag a

Dr. **ASCHENBRANDT-féle**

„BORDÓI-POR“.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 70 fillér, 10 és 5 kgos zsákokban á kg. 74 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad mint a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia növényéletlani állomása kísérletének fényes eredménye; 450 magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjlanul megküldetik.

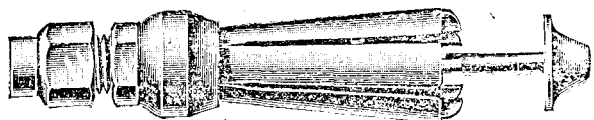
Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, (V. Alkotmány-utca 31.)

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is- Erdélyrészi megbízott: Nagy Pál, Torda. (659. II.)

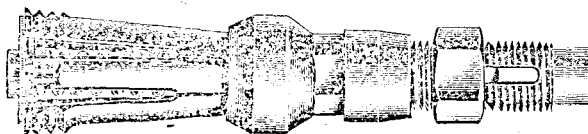
Megbecsülhetetlen!

Tüzsöves kazánokhoz.

Kazántulajdonosoknak
nélkülözhetetlen

Vízcsöves kazánokhoz.

a Lantai-féle szab. csőtisztító

minden fáradság nélkül eltávolítja a vízcsövekről a korom és kőlerakódásokat anélkül, hogy az illető falakat megsértené.

Használata 25% szénmegtakarítással jár. — Tehát beszerzése a legrövidebb idő alatt megtérül.

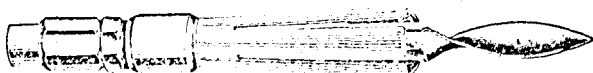
Kapható a „HAZAI CSÖTISZTÍTÓ ÉS GÉPKELLÉKGYÁR R.-T.“

Nélkülözhetetlen!

BUDAPEST, gyár-iroda: VI., Lehel-utca 23.

Nélkülözhetetlen!

Kizárólag vasúti

mozdonyokhoz.

(667.)

Elpusztíthatatlan!

<p>A jelenkor legtokéletesebb és legjobb motor cséplőkészletei.</p> <p>Eddig több mint 500 készlet van működésben kitünő sikerrel.</p>	<p>1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898. évben 42 első díjjal kitüntetve.</p> <p>Az „Erdélyi gazdasági egyesület” által Kolozsvárt rendezett kiállításon megtekinthetők és üzemben láthatók legújabb szerkezetű szabadalmazott teljesen szikramentes motor-cséplő-készleteink kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legczélszerűbb lóhere-hüvelyezővel, valamint egyéb gazdasági gépeink.</p> <p>ELSŐ PROSZNICI GÉP és GŐZMOTOR GYAR, Wichterle F. (632.) Magyarországi vezérképviselő: Kállai Lajos. Budapest, VI. Gyár-utca 50. sz.</p> <p>Cimekkel, Erdélyben, hol motoraink évek óta kitünően működnek szívesen szolgálhatunk.</p>	<p>Teljes jóállás.</p>
---	--	------------------------

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Az E. G. E. állandó gépkiallításán

láthatók és ugyanott rendkívül jutányosan megrendelhetők: kitünő gyártmányú

aratógépek,
fűkaszálók és (660.)
szénagyűjtők,

melyek **Taufer Ferencz** utóda kolozsvári gépraktarából valók.

Használt Gőzcseplőkészletek

3, 4, 6 és 8 lóerejűek,
teljesen kijavítva jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett **eladó.**

Régi gőzcseplőkészletek
becseréltetnek.

Horvát és Herczeg czégnél
Budapest,
Podmaniczky-utca 17. szám. (612.)

Láng és Lovass

gépolaaj és gépszir-gyára
BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

◀◉▶ (602.)

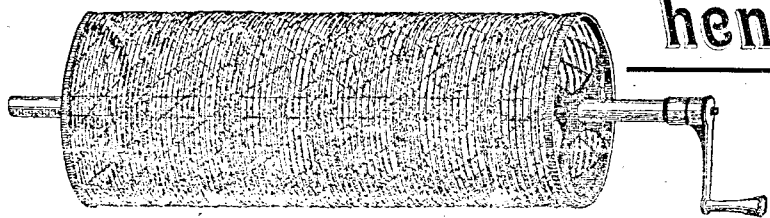
Ajánlja legjobb minőségű gépolaaj,
hengerolaaj,
gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egyet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

<p><i>„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)</i> <i>a párisi világkiállításon.</i></p> <p style="font-size: 2em;">Alfa Separator R. J.</p> <p>ezelőtt <i>Pfanhauser A.</i></p> <p>Jroda: Budapest, V, Bathy-utca 4. Syár: Budapest, V., Petnehazy-utca 6/8.</p> <p style="font-size: 1.5em;">Tejgazdasági Gépgyár.</p>	<p style="text-align: center;">Szállit tejgazdasági eszközöket és gépeket! Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!</p> <p style="text-align: center;">Mindig friss sajtoló por és folyékony oltó!</p> <p style="text-align: center;"><i>Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.</i> (5467.)</p>
--	--

 <p>„MÉLOTTE“ szabadalmazott TEJFÖLÖZŐGÉP. Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ● ● ● Legtokéletesebb fölözés! ● ● ● ● ● ● ● Legmagasabb munkabírás. <i>Teljes tejgazdasági berendezések!</i></p>	<p>A Magy. kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása. Használt és javított locomobilok és gőzcseplőgépek.</p> <p>C SEREÜZLETEK. Mindennemű gazdasági épek.</p>	
<p>FENÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve. (638)</p>		

Gőzcséplőgépekhez való szabályozható osztályozó hengereket

szállít, ezeknek
ujbóli befonását,
valamint javítását
eszközli

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. Üllői-út 48. sz.

Erdélyrészi megrendeléseket átvesz, úgyszintén felvilágosításokat nyújt az

E. G. E. állandó gépkiállítása Kolozsvártt. (663.)

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 firt, nálam 75 firtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.
Jegesi Géza,
műkökveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Hogyan tud a magyar gazda

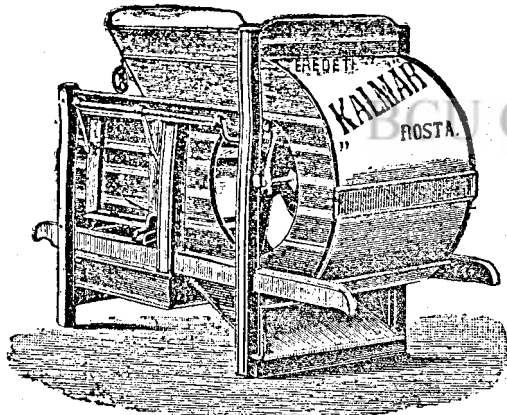
évi kiadásainak egy részénél

30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hódmező-vásárhelyi cég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtakaríthatók.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyam-hajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árai mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendőek, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,

a hol minden beérkező megrendelést pontosággal a
intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtuk, dacára hogy az általános árfelemelés bokövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni. Nagy raktár zsebro-bőrből, különleges férfi és női kivágott gombos és magas tűzős cipő árukbán.

Monogrammok és himézsek a legújabb mlótták jntányosan előnyomattatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, behid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

A szállótelepek befecskenkezéséhez,
valamint a gyümölcstfákat károsító rovarok,

továbbá a szegecs és tor-

máncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott

önmüködő

ugy hordozható, mint kocsira
szerelt

„Syphonia”

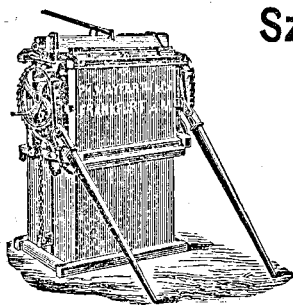
fecskenkő, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önnyomással a növényekre permetezik.

Széna-préseket

széna, szalma,
len, gyapot,
fagyapot és bőrök
tözege csomagolá-
sára stb.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa
legújabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rend-
szer) vetőgépei
Mindennemű mag- és
különböző magmeny-
nyiség számára, váltó-
kerekek nélkül, dom-
bon avagy síkon, a

legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tünnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé! Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek; járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabad. mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS, II. Taborstrasse 71. (540.)

több mint 400 arany-, ezüst és bronzéremmel kitün-
tetve. — Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok
kivánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismét-
eladók alkalmaztatnak.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-
vány képes illusztrált kiállításra
számára a legjutányosabb árakon vál-
laltatnak és a legközközlésben

készíttetnek el.
Vidéki megrendelések
is pontosan
eszközöltenek.

(415.)

A szőlő

OIDIUM betegsége

ellen a legjobb szer a (659.)

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban
à kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban à kgos zsá-
kokban à kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle;
belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le-
nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bü-
dösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét
javítja.

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést
a PERONOSPORA ellen és megvédte vele szőlőjét az
OSZI ROTHADÁSTÓL.

Számos magyar gazda bizonyítványa kivá-
natra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

BUDAPEST, (V., Alkotmány-utca 31. szám.)

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

Erdélyrészi megbízott: Nagy Pál, Torda.

Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-ut.; 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg me'lékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetésekre számíthatunk. Tüppeldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:
Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

GAZDATISZT, ki a gazdaság minden ágazatában teljesen jártos és már 18 éve a téren — jelenleg Báró Rottenstein Henrik urnál Szőkefalván — működik, állást keres, esetleg borkezelői vagy ménesmeisteri állást is elfogad, a mennyiben ezekben különösen szakképzett. Czím Boér Antal, Szőkefalva, u. p. Dicső-Szent-Márton. (655.)

Cséplési felügyelői állást keres egy monostori II. éves hallgató az augusztus 1-től—október 15-ig terjedő időre. Szives megkereséseket a kiadóhivatal közvetíti. (652.)

Különbélek.

Eladó állami út mentén, vasut állomással bíró biharmegyei Mező-Keresztes határában, házilag kezelt, jó termőföldű 118 katasztr. holdból álló tehermentes birtok, kényelmes lakházzal, szükséges gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebb értesítést ad Kiss Antal, tulajdonos. (642.)

Ugron Zoltán fiaival gazdaságában 1902. január elsön átvételre 17 darab egy évet töltött magyar erdélyi fajta bika előjegyezhető. Bikák valamennyien Jäger törzsbika borjai, mely Budapesten és Kolozsváron első díjjal lett kitüntetve. Vasut, posta, sürgöny állomás: Székely-Keresztur. (654.)

Agarások figyelmébe. A legolcsóbb és legelőnyösebb tápdús eledel agarak részére a sajtolt tepertő, mely métermázsánként 30 koronáért kapható Debreczeni Lajos hentes áruk nagykereskedésében, Debreczenben. (643.)

Franck Henrik fiai pót-kávégárosok; gyárak: Kassán és Zágrábban. Valódi »Franck« kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Badacsonyi borvidéki saját termésű valódi hegyi rizling bort, 1900. évit, hectonként 52 koronáért szállít utánvétellel, kölcsön hordókba.

Balogh Gyula bortermelő Balaton-Henye, posta Köves-Kálla. (651.)

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

B. Bak Lajos Ö. csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az aranykoronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapítattott: 1869. (463.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultordateca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számitás bérmentve küldetik. (464.)

Eredeti székely tengeri eladó, métermázsája 14 korona.

Kapható Szamosfalván (u. p. Kolozsvár) Páll Gyula birtokosnál.

Gőzeséplőkészleteket ajánlok kedvező lefizetésre; uradalmaktól eredő régiebb gépeket elsőrendű új gyártmányokra cserélek: Tyrman Ede, Budapest, Csengery-utca 62/B. (627.)

Hantz Sándor

könyvkötő. Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázni

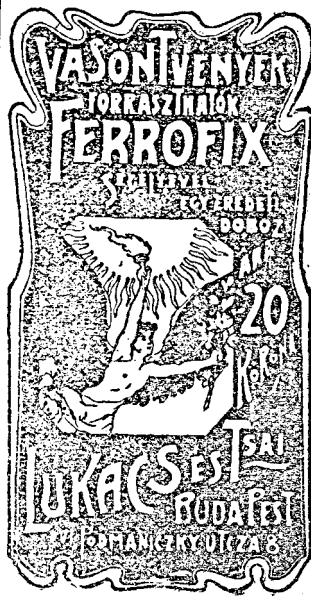
Első magyar „Gumosit”, bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságu ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

DROGUERIA. BURGER FRIGYES KOLOZSVAR, Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-czikkek dús raktára. (358.)

KASS ANTAL aranyozó-üzlete Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám. Aranyozó műhelyében készít új képkereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Min denféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett. Régi keretek aranyozását jutányos árban. Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csiszolt arannyal. jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásért felelősséget vállalok. Pontos kiszolgálás! (522.)

JENCS ELŐ Lovak és szarvas-marháknek. Készíti JENCS VILMOS, gyógyszerész Cudapest, II., Széna-tör 1. Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan munkában van, a szarvasmarhák számára. Rendesen ha az állat izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; megátalja a lábax merev benuulását, az intagulást a szarvasmarhák számára. **ÁRA 2 KORONÁRA.** Főraktár: Dr. Egger „Nádor” gyógyszerüzletében, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. Minden gyógyszerüzletben és drogueriában kapható. (658. I.)

(543.)

Lóheremagot, egyéb gazdasági magot, mindenféle gabonát, legmagasabb áron értékesít és mintázott ajánlatot kér.

WOLF SOMA mag-, gabona- és terményügynöksége, külföldi cégek képviselője BUDAPEST, (VII., Kerepesi, ut 10. szám.) (624.)

Kerestetik egy erdész, a ki erdeszeti vagy gazdasági tanintézetet végzett és legalább három évig már valahol alkalmazásban volt.

Feltétlenül szükséges a román nyelv tudása.

Fedhetlen magaviseletet és szakképzettséget igazoló bizonyítványok másolatával felszerelt kérvényt kérem „Uradmli Tisztartóság” Birki (Krassó-Szörénymegye) czimen beküldeni. (653.)

A Peronospora ellen való védekezésre.

Az Ausztria-Magyarországban több év óta általam ismertetett és terjesztett rézgálicz-zsirkóliszt, az úgynevezett

Fostit ára kilónként 70 fillér, 5 kilónként 3 korona, 50 kilónként 26 korona, 100 kilónként 50 korona.

A Peronospora ellen való védekezésre eme kitűnő és vízben szükölködő vidékeken kiválóan heces poralakú szernek megismertető füzetecskéjét, valamint a használati utasítást is kívánatra ingyen küldöm.

Porszéthintő készülékek: Hungária, kisebb, darabja kor. 7.80 Reform, nagyobb, darabja 12 korona.

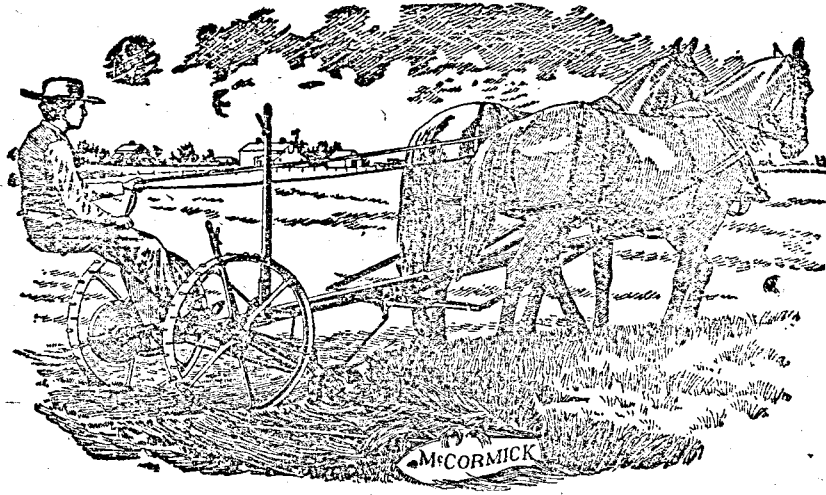
Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari szállító, TEMESVÁR. (647.)

Hirdetés. **Modern gazda** cséplőgarnitúráját (646)

Continental-Excelsior hajtószíjjal látja el, mely nedvességnek, melegnek, pornak egyaránt ellentáll. Megrendeléseket felvesz az „ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLÍTÁS”, Kolozsvárott

Mc Cormick Harvesting Machine Company

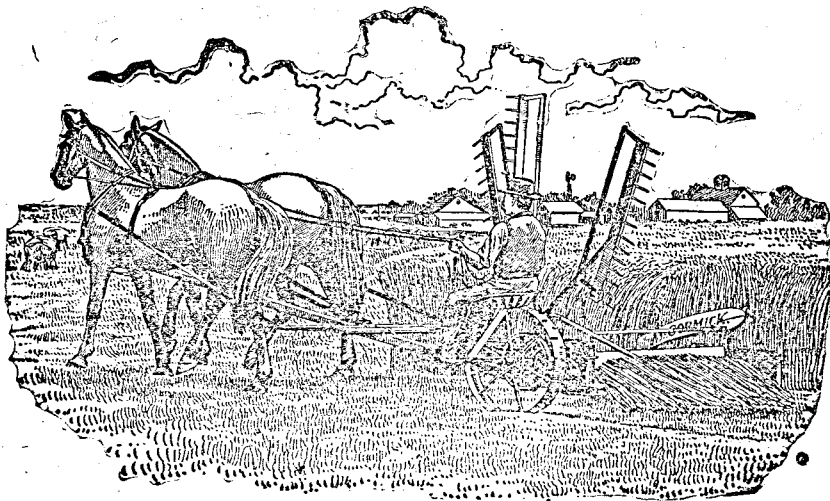
Chicagói aratógépgyár.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.
Kitünő minőség; bámulatos
munka.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

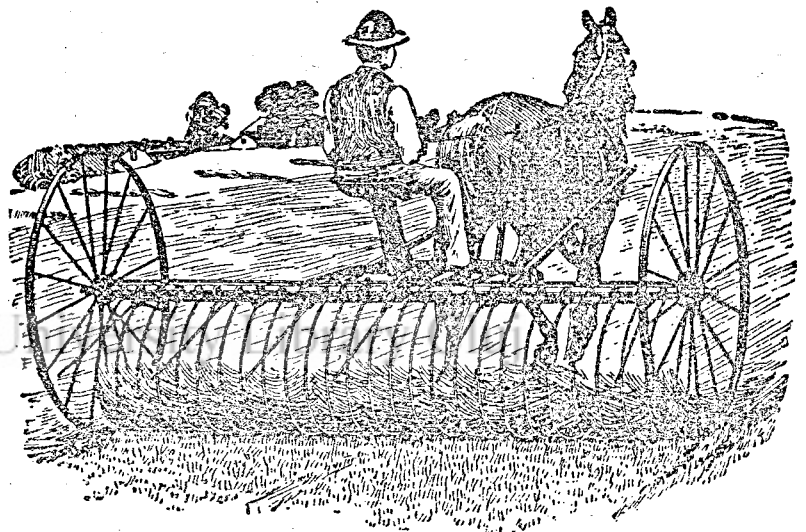
igazgató.

(408.)

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve
Párisban az 1900. évi
világkiállításon.

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

